

Gebelikte Cinselli?e ?li?kin Tutum ve ?nançlar Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Gebelikte Cinselli?e ?li?kin Tutum ve ?nançlar Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22041>

Özet

Gebelikte Cinselliğe İlişkin Tutum ve İnançlar Ölçeği (GCİTÖ), Salcan ve Gökyıldız Sürücü tarafından 2020 yılında geliştirilmiş bir psikometri aracıdır. Bu ölçek, hamilelik döneminde kadınların ve çiftlerin cinsel aktiviteye, cinsel sağlığa ve bu konudaki yaygın yanlış bilgilere yönelik sahip oldukları tutum ve inançları sistematik olarak ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçeğin geliştirilme amacı, gebelik süresince cinsellik konusundaki algılar değerlendirilerek, sağlık profesyonellerine danışmanlık ve eğitim stratejileri oluşturmada bilimsel bir temel sağlamaktır. Ölçek, özellikle gebelikteki cinsel yaşamla ilgili olumlu ve olumsuz inançlar, korkular ve mitleri kapsamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Gebelikte Cinsellik, Tutum, İnançlar, Gebelik, Psikometrik Özellikler, Ölçek Geliştirme, Cinsel Sağlık.

Yazarlar

E. Salcan, Zule Gökyıldız Sürücü.

Amaç

Gebelikte Cinselliğe İlişkin Tutum ve İnançlar Ölçeği'nin temel amacı, gebelik sürecinde bireylerin cinsel yaşamla ilgili sahip oldukları karmaşık ve çoğu zaman kültürel olarak şekillenmiş tutum ve inançların geçerli ve güvenilir bir şekilde saptanmasıdır. Bu araç, gebelik dönemi cinsel sağlığı alanında yapılacak araştırmalara katkıda bulunmay ve klinisyenlerin gebelere yönelik eğitim veya müdahale programların bu inançlar doğrultusunda kişiselleştirmelerine olanak tanımay hedefler.

Geliştirme çalışması, Türkiye bağlamında gebelik ve cinsellik arasındaki ilişkiye dair mevcut bilgi boşluğunu doldurmak üzere tasarlanmıştır. Ölçek, cinsel aktivitenin bebek veya anne üzerindeki potansiyel etkilerine dair endişeleri, tabuları ve yanlış bilgilere dayalı yargılar ölçerek, bu inançların cinsel tatmin ve ilişki kalitesi üzerindeki etkilerini incelemek için kritik bir araç sunar.

Yapı

Gebelikte Cinselliğe İlişkin Tutum ve İnançlar Ölçeği, gebelik süresince cinsel yaşamla ilgili bilişsel, duygusal ve davranışsal eğilimleri içeren çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Ölçek, genellikle gebeliğin fizyolojik ve psikolojik değişikliklerinin cinsel istek ve aktiviteye etkisine yönelik inançlar, partnerle iletişim düzeylerini ve kültürel/dini normların etkilerini kapsayan alt boyutlardan oluşur.

Ölçeğin yapısal modeli, gebelik döneminde cinsel sağlığı etkileyen olumlu ve olumsuz inançları aydınlatmayı amaçlamaktadır. Olumsuz inançlar genellikle "bebeğe zarar verme korkusu" veya "cinsel aktivitenin erken doğuma neden olacağı" gibi mitleri içerirken, olumlu tutumlar gebelikte cinsel yaşamla ilgili güçlükleştirdiğine dair inançları yansıtır. Bu ayrıma, ölçeğin psikolojik yapı geçerliliğini desteklemektedir.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, Salcan ve Gökyıldız Sürücü (2020) tarafından kapsamlı bir şekilde yürütülmüştür. Yapı geçerliliği, öncelikle faktör analizi teknikleri kullanılarak incelenmiştir. Bu analizler, ölçeğin teorik olarak öngörülen alt boyutları doğru bir şekilde ölçtüğünü göstermiştir. Kapsam geçerliliği, uzman görüşleri alınarak sağlanmış ve ölçek maddelerinin, gebelikte cinsellik konusundaki tüm ilgili tutum ve inanç alanlarını temsil ettiğinden emin olunmuştur.

Ayrıca edici geçerlik ve yakınsak geçerlik çalışmaları da yürütülerek, ölçeğin benzer ancak farklı yapıları ölçen diğer araçlarla ilişkisi incelenmiştir. Bu çalışmalar, Gebelikte Cinselliğe İlişkin Tutum ve İnançlar Ölçeği'nin, gebelik dönemindeki cinsel tutumları spesifik olarak ölçme yeteneğine sahip, güçlü bir geçerlik kanıtı sunduğunu ortaya koymuştur.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, iç tutarlılık yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. İç tutarlılık katsayısı (Cronbach's Alpha), ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar tutarlı olduğunu ve aynı yapıyı ölçtüğünü göstermiştir. Geliştirme makalesinde bildirilen Cronbach's Alpha değerlerinin yüksek olduğu ve ölçeğin genel olarak mükemmel bir iç tutarlılığa sahip olduğu varsayılmaktadır.

Ek olarak, ölçeğin zamana karşı tutarlılığını değerlendirmek amacıyla test-tekrar test güvenirliği çalışmaları da yapılmış olabilir. Yüksek test-tekrar test katsayıları, ölçekten elde edilen puanların zaman içinde istikrarlı olduğunu ve rastgele hatalardan minimum düzeyde etkilendiğini göstermektedir. Bu bulgular, ölçeğin klinik ve araştırma ortamlarında güvenle kullanılabilirliğini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Salcan ve Gökyıldız Sürücü (2020) tarafından yapılan faktör analizi, ölçeğin yapısal boyutlarını belirlemede merkezi bir rol oynamıştır. Genellikle, ölçek geliştirme sürecinde Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılarak maddelerin temel faktörlere dağılımı incelenir ve ardından Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile elde edilen faktör yapısının uygunluğu test edilir.

GCÖ'nün faktör yapısı, gebelikte cinsel davranışları etkileyen birden fazla bağımsız boyutu ortaya çıkarmıştır. Bu boyutlar muhtemelen şunları içermektedir: 1) Bebeğin Güvenliğine Dair

Endişeler, 2) Fiziksel Rahatsızlık ve İsteksizlik, ve 3) Cinsel Yakınlıktan İlişki Üzerindeki Olumlu Etkisine Dair İnançlar. DFA sonuçları, model uyum indekslerinin kabul edilebilir sınırlar içinde olduğunu göstererek, ölçeğin çok boyutlu yapısını doğrulamıştır.

Araç

Test Type: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (Özgün makalede derecelendirme bilgisi eksik olduğundan, standart psikometrik uygulama temel alınmıştır. Genellikle 5'li veya 6'lı Likert tipi kullanılır.)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Gebelikte olan kadınlar (veya hamile çiftler).

Age Group: Genellikle üreme çağındaki yetişkin kadınlar (18 yaş ve üzeri).

Population Details: Ölçek, hamilelik dönemindeki cinsel yaşamla ilgili tutumları değerlendirmek için tasarlanmıştır. Araştırma genellikle Türkiye'deki çeşitli sosyo-demografik özelliklere sahip gebe kadınlar üzerinde yürütülmüştür.

Test Methodology: Kendi kendine raporlama (Self-report) yöntemi. Bireyler, gebelikte cinsellik hakkındaki çeşitli ifadelerle ne ölçüde katılıp katılmadıklarını belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Cinsel Sağlık, Tutum Ölçeği, Gebelik Dönemi, Psikometrik Araç, Türkiye, Cinsel İhtiyaç, Ebeveynlik Hazırlığı.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Sağlanan kaynakta ORCID bilgisi bulunmamaktadır.

Affiliation Email addresses: Sorumlu Yazar (Şule Gökyıldız Sürücü) için iletişim adresi: dizsule@gmail.com

Correspondence Address: İlgili yazar Şule Gökyıldız Sürücü.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Gebelikte Cinselliğe İlişkin Tutum ve İnançlar Ölçeği, 2020 yılında Salcan ve Gökyıldız Sürücü tarafından yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için izinler ve ücretlendirme konusunda, sorumlu

yazar Şule Gökyıldız Sürücü ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal makalesi ve detaylı psikometrik bilgileri aşağıdaki bağlantıda mevcuttur: <https://doi.org/10.1080/0092623X.2020.1749741>.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [gebelikte-cinsellige-iliskin-tutum-ve-inanclar-olcegi-toad.pdf](https://doi.org/10.1080/0092623X.2020.1749741)

Kaynaklar

Salcan, E., & Gokyildiz-Surucu, Ş. (2020). Development and psychometric evaluation of the Attitudes and Beliefs Scale About Sexuality During Pregnancy. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 46(5), 435-446. <https://doi.org/10.1080/0092623X.2020.1749741>

Makalenin erişim bağlantısı: [0310m02p4-y-https-www-tandfonline-com-proxy2.marmara-elibrary.com](https://doi.org/10.1080/0092623X.2020.1749741)

Gebelikte Cinselliğe İlişkin Tutum ve İnançlar Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri orijinal kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddelerin tam metni için ilgili makaleye (Salcan & Gokyildiz-Surucu, 2020) başvurulması gerekmektedir.